

EUROPEJSKI PANEL OBYWATELSKI

NA TEMAT
NOWEGO BUDŻETU
EUROPEJSKIEGO
NA MIARĘ
NASZYCH AMBICJI

Zestaw
informacyjny

O tym Zestawie

Witamy w Europejskim Panelu Obywatelskim w sprawie nowego budżetu UE odpowiadającego naszym ambicjom.

Dziękujemy za wyrażenie zgody na udział w tym procesie. Mamy nadzieję, że okaże się to wzbogacające, interesujące i przyjemne! Przyjmując zaproszenie Komisji Europejskiej, zgodziłeś się na podróż bardzo szczególną. Przed Tobą 1650 obywateli europejskich zgodziło się dołączyć do tej demokratycznej przygody: Europejskie Panele Obywatelskie. Od 2021 r. doradzają one Komisji Europejskiej w kilku kwestiach. Teraz Twoja kolej!

Jesteś jednym ze 150 uczestników – losowo wybranych obywateli ze wszystkich 27 państw członkowskich Unii Europejskiej (UE) odzwierciedlających różnorodność UE. W najbliższych miesiącach zapraszamy Cię do omówienia nowego długoterminowego budżetu UE rozpoczynającego się w 2028 r. oraz do sformułowania zaleceń dotyczących jak najlepszego jego wykorzystania. Ty i inni członkowie Panelu będziecie mieli czas, aby podjąć decyzje, podzielić się pomysłami i pytaniami, a na koniec przedstawić swoje zalecenia Komisji Europejskiej.

Dołożymy wszelkich starań, aby upewnić się, że będziesz mieć przyjemne doświadczenia. Ten „Zestaw informacyjny” służy do przeprowadzenia Cię przez cały proces. Składa się on z czterech sekcji:

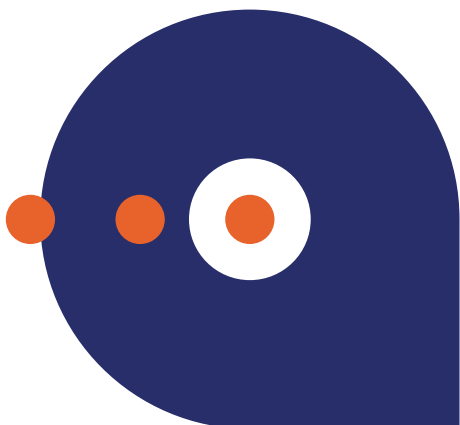
1. **PROCES: CZYM SĄ PANELE OBYWATELSKIE?** 4
2. **PRZEKAZANIE: NAD CZYM BĘDĘ PRACOWAĆ?** 6
3. **TEMAT: CO TRZEBA WIEDZIEĆ O BUDŻECIE UE?** 8

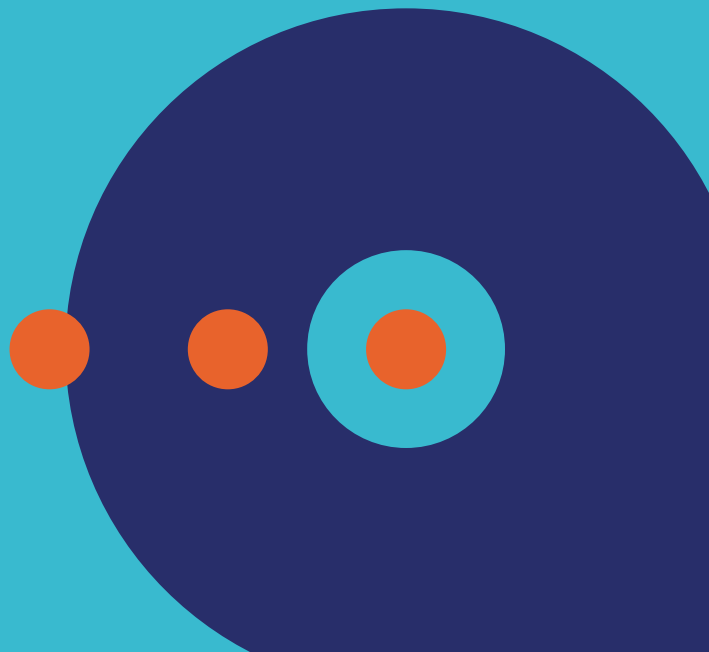
**ZAŁĄCZNIK - INFORMACJE PRAKTYCZNE: JAKĄ POMOC OTRZYMAM,
ABY ZORGANIZOWAĆ I OPŁACIĆ MOJE PODRÓŻE I ZAKWATEROWANIE?**

OSOBY STOJĄCE ZA WYDARZENIEM: KTO ORGANIZUJE TEN PANEL?

Europejski Panel Obywatelski ds. następnego budżetu UE jest organizowany przez Komisję Europejską. Komisja Europejska jest organem wykonawczym UE odpowiedzialnym za proponowanie prawodawstwa, wdrażanie polityk i zarządzanie codziennymi działaniami UE. Zapewnia prawidłowe stosowanie przepisów UE we wszystkich państwach członkowskich, reprezentuje UE na arenie międzynarodowej oraz nadzoruje budżet i finanse. Komisja działa na rzecz promowania interesów i polityk UE w dziedzinach takich jak handel, środowisko i konkurencja.

Jest również odpowiedzialna za zaproponowanie nowego długoterminowego budżetu UE w lipcu 2025 r. Komisja prowadzi szeroko zakrojone konsultacje w celu zebrania opinii na temat przyszłego budżetu.

1/Proces:

Czym są Europejskie Panele Obywatelskie

JAKIE SĄ PODSTAWY EUROPEJSKICH PANELI OBYWATELSKICH?

W Panelach Obywatelskich Komisji Europejskiej losowo wybrani uczestnicy ze wszystkich 27 państw członkowskich spotykają się, aby omówić najważniejsze przyszłe przepisy i inne inicjatywy na szczeblu europejskim. Jako panelista przejmiesz pałeczkę od długiej linii obywateli Europy – tym razem koncentrując się na temacie nowego długoterminowego budżetu UE, który będzie pasował do naszych ambicji poczynając od 2028 r. W oparciu o Wasze dyskusje opracujesz zalecenia, które Komisja Europejska weźmie pod uwagę w ramach przygotowań do następnego długoterminowego budżetu UE. Proces ten dopiero się rozpoczyna. Więcej informacji można znaleźć tutaj:

https://citizens.ec.europa.eu/new-european-budget_en.

Panele powstały po Konferencji na temat Przyszłości Europy, która odbyła się w latach 2021–2022. 800 losowo wybranych obywateli będących członkami Paneli podczas konferencji wezwało do podobnych, częstszych możliwości przyszłego udziału obywateli w kształtowaniu polityki europejskiej. W odpowiedzi przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen postanowiła, że Europejskie Panele Obywatelskie staną się regularnym elementem europejskiego życia demokratycznego, angażując obywateli w proces kształtowania polityki.

Kolejne panele dotyczyły bardziej szczegółowych tematów politycznych: co zrobić z [marnowaniem żywności](#), jak [kształtować wirtualne światy](#), jak [wspierać mobilność edukacyjną](#), jak poprawić [efektywność energetyczną](#) i jak [walczyć z nienawiścią w społeczeństwie](#).

JAK BĘDZIE FUNKCJONOWAŁ EUROPEJSKI PANEL OBYWATELSKI?

Dołączysz do 149 innych losowo wybranych obywateli ze wszystkich państw członkowskich i przedstawicieli różnorodności UE, z których jedna trzecia ma mniej niż 29 lat, aby zapewnić dobre dyskusje między pokoleniami. Wszyscy razem utworzycie Panel Obywatelski w sprawie

nowego budżetu UE. Jako obywatel europejski wzbogacisz proces instytucjonalny, aby doprowadzić do lepszych decyzji. Decyzje te będą podejmowane przez organy reprezentujące 450 milionów obywateli Europy: Komisję Europejską, Parlament Europejski i Radę UE.

W Panelu Ty i inni obywatele będziecie pracować w **małych grupach (każda po około 12 osób) i wszyscy razem (na posiedzeniach plenarnych)**. W małych grupach roboczych będziesz mieć możliwość zagłębienia się w ten temat. Omówisz różne poglądy i pomysły, a także będziesz pracować nad zaleceniami dotyczącymi priorytetów następnego długoterminowego budżetu. Ponadto będziesz regularnie spotykać się z innymi na sesjach plenarnych, aby dzielić się spostrzeżeniami, słuchać innych panelistów i ekspertów oraz przekazywać opinie na temat pomysłów innych małych grup. Na koniec zalecenia, nad którymi pracujesz, zostaną przyjęte przez Panel jako całość.

Niesamowity zespół **profesjonalnych tłumaczy** usłyszeli sprawi, że Twoja praca będzie możliwa. Będą jednocześnie tłumaczyć dyskusje na wszystkie 24 języki urzędowe Unii Europejskiej. Będziesz więc mógł/mogła mówić w języku, w którym czujesz się najbardziej komfortowo.

Aby wykonać swoją pracę, będziesz wspierany/wspierana przez **zespół pomocniczy**. Zadaniem tego zespołu jest zapewnienie, aby każdy uczestnik czuł się komfortowo w tym procesie. Będzie pilnować czasu i postępów każdej sesji. Pomoże to uczynić grupę bardziej dynamiczną, aby uzyskać jak najlepsze wyniki z każdego indywidualnego wkładu i grupy. Zapewni Ci również szereg narzędzi do współpracy i wspólnego podejmowania decyzji. Ponadto na miejscu będą też pomocnicy, którzy pomogą Ci w weekendy, dostarczając praktycznych informacji.

W trakcie całego procesu będziesz również otrzymywać wsparcie zespołu uznanych ekspertów w zakresie budżetu UE. Tak zwany „**Komitet Wiedzy**” dostarczy wiedzy nie tylko na temat różnych aspektów budżetu UE,

PANEL OBYWATELSKI W SPRAWIE NOWEGO BUDŻETU EUROPEJSKIEGO ODPOWIADAJĄCEGO NASZYM AMBICJOM

Wraz z innymi uczestnikami weźmiesz udział w trzech sesjach. Dwie sesje odbędą się osobiście w Brukseli, a jedna będzie przeprowadzona online:

- **Sesja 1**
28-30 marca 2025 r. (na miejscu w Brukseli, Belgia)
- **Sesja 2**
25-27 kwietnia 2025
(online za pośrednictwem narzędzia wideokonferencji)
- **Sesja 3**
16-18 maja 2025 r. (na miejscu w Brukseli, Belgia)

Prosimy o przestrzeganie terminów spotkań i obecność w każdej części programu. Jeśli masz problem praktyczny do rozwiązania, możesz zwrócić się o pomoc do naszego zespołu wsparcia. Jeśli jesteś chory(-a), daj nam znać natychmiast, osoba na miejscu lub recepcja hotelowa zapewni Ci natychmiastowe wsparcie.

Udział w Panelu jest ograniczony do osób, które zostały losowo wybrane. Osoby udzielające wsparcia niektórym uczestnikom o szczególnych potrzebach nie wezmą udziału w dyskusjach, ale będą miały możliwość uczestniczenia w nich w charakterze słuchaczy. Będą też mieć dostęp do spotkań towarzyskich.

Wiezorami będziesz zapraszany(-a) na **wydarzenia towarzyskie** (czwartek, piątek, sobota). Dołącz do nas i poświęć czas na spotkanie z innymi uczestnikami, masz niepowtarzalną okazję, by spędzić wspólnie czas z obywatelami wszystkich 27 państw członkowskich.

Jeśli będziesz mieć jakiegokolwiek trudności z tym, jak sprawy się potoczą, lub jeśli zauważysz jakieś wykroczenia niezgodne z prawem, skontaktuj się z osobą, która będzie „przedstawicielem integracyjnym” podczas sesji panelu lub wyślij e-mail między sesjami.

Panel uzupełniony jest [debata online](#) na temat platformy zaangażowania obywatelskiego, która jest otwarta dla każdego obywatela europejskiego, który chciałby podzielić się swoim poglądem na temat następnego długoterminowego budżetu UE. Zapraszamy do poinformowania o tym rodziny, przyjaciół i współpracowników, którzy nie zostali wybrani do panelu, aby mogli wnieść swój wkład.

Jeśli wyrazisz na to zgodę, zostaniesz zaproszony(-a) do publikowania w sieciach społecznościowych na temat swojej obecności w tym Panelu. Prosimy tylko o nieudostępnianie żadnych danych osobowych i wkładów innych uczestników.

ale także na temat funkcjonowania Unii Europejskiej. Podczas dyskusji członkowie Komitetu odpowiedzą na Twoje pytania, udzielą opinii i prześlą informacje. Będzie również okazja do wymiany poglądów z innymi przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego, instytucji UE i środowisk akademickich. Dołożymy wszelkich starań, aby przekazać wszystkie potrzebne informacje w zrozumiały i interaktywny sposób. Nie martw się, nie musisz być ekspertem!

Urzednicy Komisji, którzy przygotowują przyszły wniosek w sprawie nowego budżetu UE, będą również obecni podczas wszystkich sesji, aby wysłuchać Twoich zaleceń i oświadczeń.

Będzie też **grupa obserwatorów**, w większości badaczy, którzy są zainteresowani śledzeniem procesu panelu. Nie będą ingerować w dyskusje i nie będą nawiązywać osobistych odniesień do Ciebie i innych członków panelu. **Media** zostaną również zaproszone, a jeśli się na to zgodzisz, mogą poprosić o przeprowadzenie rozmowy z niektórymi członkami panelu.

2 / Zakres:

Nad czym będę pracować?

W lipcu 2025 r. Komisja przedstawi wniosek w sprawie nowego długoterminowego budżetu UE, który zacznie obowiązywać w 2028 r., a następnie zadecyduje o nim Parlament Europejski i państwa członkowskie w Radzie UE. Jest to okazja, aby uzgodnić silny i nowoczesny budżet UE odpowiadający naszym ambicjom.

W miarę jak UE patrzy w przyszłość, zachodzą głębokie zmiany – dla naszego społeczeństwa, naszego bezpieczeństwa, naszej gospodarki i naszej planety. Cel, jakim jest wolna, demokratyczna, silna, bezpieczna, prosperująca i konkurencyjna Europa, nakreślony w [wytycznych politycznych](#) Komisji oraz w [Programie Strategicznym Rady Europejskiej na rok 2024-2029](#), musi zostać osiągnięty w bardzo trudnym kontekście geopolitycznym. Budżet UE powinien w dalszym ciągu poprawiać jakość życia i środki do życia obywateli, a także wspierać miejsca pracy, przedsiębiorstwa, studentów, rolników, badania naukowe, regiony i społeczności lokalne w całej Europie i poza nią. Jednocześnie konieczne jest zajęcie się pilnymi priorytetami, takimi jak obrona i bezpieczeństwo. I chociaż potrzeba działań UE rośnie, budżet UE ma ograniczone zasoby finansowe. Kształtowanie następnego długoterminowego budżetu UE wymaga wspólnej analizy stojących przed nim wyzwań – szerokiego porozumienia w sprawie tego, co finansować, czyli potrzeb inwestycyjnych na najbliższe lata i „jak” je finansować. Komisja Europejska zamierza zaangażować się w debatę z członkami panelu na temat następnego budżetu UE. W związku z tym Ty i inni członkowie tego Panelu Obywatelskiego zostaniecie poproszeni o udzielenie odpowiedzi na następujące ogólne pytanie:

„Jakie priorytety i działania finansowane przez UE przynoszą Europejczykom największą wartość dodaną?”

Istnieją dwa główne wymiary tego pytania:

- Na jakie priorytety powinien być wydatkowany budżet UE w przyszłości?
- Jakie rodzaje działań powinny być wspierane z budżetu UE, aby pomóc w realizacji tych priorytetów?

Różne pytania dodatkowe pomogą Ci omówić ten temat. Na przykład, w jaki sposób możemy jak najlepiej wykorzystać każde euro z budżetu UE? W jaki sposób może on odzwierciedlać różne potrzeby Europejczyków? Czy masz pomysły na to, w jaki sposób budżet UE może bezpośrednio i pozytywnie wpłynąć na Twoje życie? Jak najlepiej sprostać wspólnym europejskim wyzwaniom?

Dzięki wsparciu i spostrzeżeniom doświadczonych pomocników, ekspertów i zewnętrznych prelegentów, Ty i Twój współobywatel będziecie odkrywać odpowiedzi na te pytania w trzech sesjach:

W **SESJI 1** rozwiniesz wspólne zrozumienie budżetu UE i zakresu Panelu Obywatelskiego. W części wprowadzającej wyjaśniony zostanie charakter budżetu UE, w tym jego ewolucja, środki finansowe, skąd pochodzą pieniądze i w jaki sposób są podejmowane decyzje. Wraz z innymi obywatelami zbadasz również wspólne priorytety i różne potrzeby finansowe, które wymagają wsparcia z budżetu UE. Omówisz wizję wspólnej przyszłości, zidentyfikujesz kluczowe wyzwania, a także możliwości. Zastanowisz się również nad zasadami, które powinny kierować następnym budżetem UE.

W **SESJI 2**, która odbędzie się online, uzgodnisz priorytety polityczne i opracujesz pierwsze zalecenia. Opracujesz pomysły na to, jak najlepiej wspierać te wspólne priorytety i stawić czoła zidentyfikowanym wspólnym wyzwaniom. W szczególności określisz i przedyskutujesz, które rodzaje działań mogą mieć największy wpływ na poprawę jakości życia obywateli w całej Europie.

W **SESJI 3** będziesz udoskonalać swoje pomysły. W końcu pomysły te stają się ostatecznymi zaleceniami, jak stworzyć budżet UE odpowiadający naszym ambicjom. Twoje wyniki zostaną poddane pod głosowanie i przyjęte na ostatniej sesji plenarnej.

WYNIKIEM Panelu będzie lista zaleceń, które zostaną uwzględnione w przyszłych pracach Komisji Europejskiej nad budżetem UE.

3 / Temat:

Co trzeba wiedzieć o budżecie UE?

PO CO NAM BUDŻET UE?

Jak zapewne wiesz, budżet to plan pokazujący, ile pieniędzy dana osoba lub organizacja zarobi i ile będzie potrzebować lub będzie w stanie wydać. Każdy kraj na świecie ma budżet stanowiący zestawienie jego potencjalnego dochodu (ile pieniędzy zarabia) i wydatków (ile pieniędzy wydaje).

Budżet UE wchodzi w grę, gdy wydawanie pieniędzy na poziomie UE jest bardziej efektywne niż na poziomie lokalnym, regionalnym lub krajowym. To właśnie można nazwać „wartością dodaną” budżetu UE. Stanowi ona uzupełnienie budżetów państw członkowskich. Niektóre obszary, w których budżet UE wykazuje dużą wartość dodaną w porównaniu z budżetami krajowymi, są następujące:

- **Po pierwsze**, wspiera on polityki europejskie, w których UE odgrywa znaczącą rolę, jak określono w Traktatach Unii Europejskiej, które są wiążącymi porozumieniami między państwami członkowskimi. Polityki te obejmują takie obszary, jak rolnictwo i spójność. W sektorze rolnym nacisk kładzie się na zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego, wspieranie źródeł utrzymania rolników i promowanie zrównoważonego rolnictwa w całej UE. Tymczasem polityka spójności ma na celu promowanie wysokiej jakości życia we wszystkich regionach UE poprzez wspieranie jedności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, opartej na zasadzie solidarności.
- **Po drugie**, budżet UE wspiera projekty o prawdziwie europejskim wymiarze, takie jak infrastruktura transgraniczna (np. sieć kolejowa „Rail Baltica” łącząca Estonię, Łotwę i Litwę z resztą Europy) lub projekty wielokrajowe (np. współpraca sądowa między kilkoma państwami członkowskimi).
- **Po trzecie**, pozwala ona sprostać wyzwaniom europejskim wspólnym dla wszystkich państw członkowskich, takim jak potrzeba wzmocnienia naszej konkurencyjności, zagwarantowania bezpieczeństwa, a także dokończenia transformacji ekologicznej i cyfrowej.
- **Po czwarte**, pomaga w rozwiązywaniu wspólnych kryzysów i sytuacji kryzysowych, takich jak pandemia COVID-19 i skutki rosyjskiej agresji wojennej przeciwko Ukrainie.
- **Po piąte**, wspiera globalne działania UE, na przykład poprzez rozwój partnerstw międzynarodowych, współpracę na rzecz rozwoju i pomoc humanitarną.

Łącząc zasoby, wspólnie przeciwstawiając się wspólnym wyzwaniom i pomagając wszystkim państwom członkowskim, ich obywatelom i innym podmiotom, budżet UE tworzy wartość dodaną, wzmacnia gospodarkę Europy i pozycję geopolityczną.

Należy również wziąć pod uwagę, że inwestycje są finansowane nie tylko przez sektor publiczny, budżety krajowe lub budżet UE, ale także z funduszy sektora prywatnego (czyli oszczędności prywatnych w Europie i poza nią). Finansowanie publiczne może być wykorzystane do pozyskania kapitału prywatnego, na przykład poprzez finansowanie części innowacyjnych projektów, które są postrzegane jako inwestycje zbyt ryzykowne dla przedsiębiorstw prywatnych lub poprzez zmniejszenie ryzyka inwestycji prywatnych przez zapewnienie gwarancji.

CZYM JEST BUDŻET UE?

Kiedy ludzie mówią o budżecie UE, często odnoszą się do planu długoterminowego zwanego Wieloletnimi Ramami Finansowymi (WRF - ang. Multiannual Financial Framework - MFF). Plan ten określa całkowitą ilość dostępnych pieniędzy i decyduje o tym, jak zostaną one wydane w ciągu kilku lat. Określa również limity wydatków dla każdego głównego obszaru, takiego jak bezpieczeństwo i obrona lub zasoby naturalne i środowisko. Wieloletnie Ramy Finansowe opierają się na wniosku Komisji Europejskiej, który został przyjęty jednomyślnie przez 27 państw członkowskich w Radzie, po uzyskaniu

zgody Parlamentu Europejskiego, jak wyjaśniono bardziej szczegółowo poniżej.

W oparciu o rzezcone Wieloletnie Ramy Finansowe co roku sporządzany jest i uzgadniany roczny budżet UE. Określa on wydatki i dochody na dany rok, przy jednoczesnym poszanowaniu całkowitych kwot uzgodnionych w ramach długoterminowego budżetu UE.

Obecny długoterminowy budżet UE obejmuje okres od 2021 do 2027 r. Jego kwota wynosi 1,2 bln euro, co stanowi około 1% PKB UE (produkt krajowy brutto = wartość towarów i usług wyprodukowanych w danym kraju w danym okresie). **UE obsługuje 27 państw członkowskich o łącznej liczbie ludności 450 mln.** Jeśli wziąć pod uwagę te dane, roczny budżet UE jest w rzeczywistości dość mały – **około 160-180 mld EUR rocznie w okresie 2021–2027.** Jest porównywalny z budżetem narodowym Danii, która ma 5,6 mln mieszkańców i jest o około 30% mniejszy niż budżet Polski z 38 mln mieszkańców.

W wyjątkowych przypadkach kwota ta zostaje uzupełniona o około 800 mld EUR z NextGenerationEU, tymczasowego instrumentu służącego poprawie sytuacji po pandemii COVID-19. Długoterminowy budżet UE wraz z NextGenerationEU wynosi zatem około 2 bln EUR.

NextGenerationEU to unijny tymczasowy instrument naprawy gospodarczej, który ma pomóc państwom członkowskim w przezwyciężeniu gospodarczych i społecznych skutków pandemii COVID-19. Zapewnia on 800 mld EUR finansowania poprzez dotacje i pożyczki na wsparcie reform i inwestycji, ze szczególnym uwzględnieniem transformacji ekologicznej i cyfrowej, odporności gospodarczej i spójności społecznej. Aby sfinansować NextGenerationEU, Komisja Europejska w imieniu UE bierze pożyczki na rynkach kapitałowych.

CO FINANSUJE UE I CO UDAŁO SIĘ OSIĄGNAĆ DO TEJ PORY?

Długoterminowy budżet UE dzieli się na kategorie wydatków, na przykład:

- **Jednolity rynek, Innowacje i Technologie cyfrowe:**

Wspiera badania, pomaga cyfryzować przedsiębiorstwa i usługi rządowe oraz inwestuje w infrastrukturę fizyczną (np. kolejową), cyfrową (np. 5G i szybki Internet) i kosmiczną. Zwiększa również konkurencyjność, na przykład poprzez finansowanie kluczowych technologii w obszarach cyfrowych, klimatycznych i biotechnologicznych.

- **Spójność, Odporność i Wartości:**

Działa na rzecz zmniejszenia różnic regionalnych i stymulowania zrównoważonego rozwoju w UE. Finansowanie to wspiera transformację ekologiczną i cyfrową, wspiera inicjatywy na rzecz młodzieży i zdrowia oraz promuje wartości UE. Na przykład pomaga w rozwoju inteligentnych miast, ekologicznego transportu i projektów łączących odległe obszary. Wspiera również regiony najbardziej dotknięte przechodzeniem z paliw kopalnych na czystą energię, oferuje szkolenia, które pomogą pracownikom zdobyć nowe umiejętności. Finansuje projekty i organizacje na rzecz transgranicznej mobilności edukacyjnej, integracji społecznej, lepszej opieki zdrowotnej, sprawiedliwości, praw człowieka i inicjatyw kulturalnych.

- **Zasoby naturalne i Środowisko:**

Koncentruje się na zrównoważeniu sektorów rolnictwa i gospodarki morskiej UE, a także na walce ze zmianami

klimatu i zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego. Obejmuje to wspieranie rolników i rybołówstwa, inwestowanie w rozwój obszarów wiejskich, ochronę różnorodności biologicznej, ochronę lasów i dzikiej fauny i flory oraz redukcję emisji dwutlenku węgla.

- **Migracja i Zarządzanie granicami:**

Zwiększa bezpieczeństwo granic i wspiera skuteczne zarządzanie migracjami. Oznacza to na przykład inwestycje w ochronę granic, środki antyterrorystyczne i projekty, które pomagają integrować migrantów przy jednoczesnym zabezpieczeniu systemu azylowego.

- **Bezpieczeństwo i obrona:**

Jego celem jest wzmocnienie autonomii strategicznej oraz wzmocnienie przemysłu obronnego UE. Na przykład poprzez finansowanie wspólnych badań wojskowych, cyberbezpieczeństwa i technologii obronnych nowej generacji oraz europejskich systemów nawigacji satelitarnej.

- **Sąsiedztwo i Świat:**

Finansuje działania UE za granicą w celu promowania stabilności, rozwoju i pomocy humanitarnej oraz wspiera wartości UE na świecie. Na przykład wsparcie to pomaga budować infrastrukturę, poprawić opiekę zdrowotną i edukację w krajach rozwijających się oraz zapewnia pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych w strefach konfliktu lub obszarach dotkniętych klęskami żywiołowymi.

- **Europejska Administracja Publiczna:**

Finansuje również administrację UE, aby zapewnić skuteczne zarządzanie UE.

Jednolity rynek, Innowacje i Technologie cyfrowe

149,9 (+11,5 z NGEU)

Spójność, Odporność i Wartości

429,8 (+776,5 z NGEU)

Zasoby naturalne i środowisko

400,3 (+18,9 z NGEU)

Migracja i Zarządzanie granicami

28,3

Bezpieczeństwo i Obrona

16,4

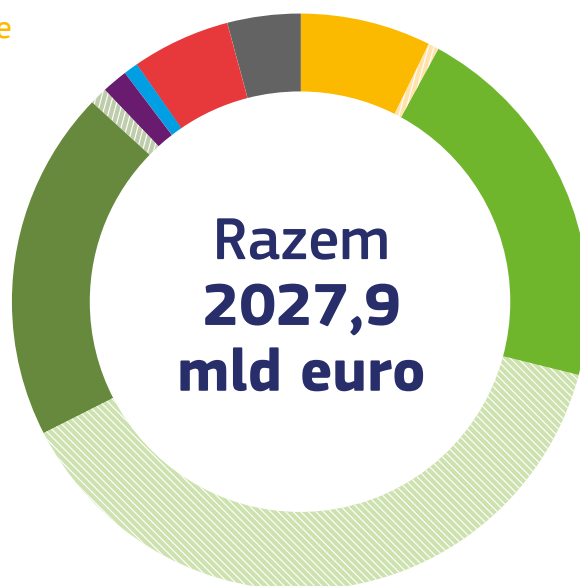
Sąsiedztwo i Świat

113,7

Europejska Administracja Publiczna

82,5

Razem 2027,9 mld euro

NextGenerationEU
806,9 mld

Budżet długoterminowy
1 221 mld

Budżet UE ma bezpośredni i konkretny wpływ na życie europejskich obywateli, przedsiębiorstw, naukowców, rolników i społeczności lokalnych. Oto kilka przykładów osiągnięć, które umożliwił budżet UE:

- **KLIMAT:** Zmniejszenie o 87 mln ton ekwiwalentu dwutlenku węgla rocznie.
- **MOBILNOŚĆ EDUKACYJNA:** W programie Erasmus, od momentu jego utworzenia w 1987 r., wzięło udział 16 mln osób.
- **PRACA:** W ostatnich latach 6,8 mln osób znalazło pracę dzięki inicjatywom finansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego.
- **CYFRYZACJA:** Fundusze UE przyczyniły się też do powstania europejskiego systemu nawigacji satelitarnej Galileo, którego sygnały są wykorzystywane przez ponad 2,3 mld urządzeń na całym świecie, od smartfonów po sygnalizatory świetlne. Dzięki finansowaniu UE Galileo dostarcza swobodnie dostępne dane satelitarne umożliwiające pozycjonowanie, nawigację i określanie czasu.
- **WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORSTW:** W latach 2014–2022 z polityki spójności skorzystało 2,5 mln przedsiębiorstw.
- **NAUKA:** 35 laureatów Nagrody Nobla otrzymało wsparcie UE w dziedzinie badań naukowych w latach 1985–2023.
- **INFRASTRUKTURA ENERGETYCZNA:** W okresie 2014–2020 do systemu energetycznego UE dodano 3 613 kilometrów kabli elektrycznych w celu połączenia międzysystemowego między państwami członkowskimi.
- **KULTURA:** W 2024 roku pięć filmów nominowanych do Oscarów otrzymało wsparcie z budżetu UE.

JAK JEST FINANSOWANY BUDŻET UE?

Budżet UE na 2021–2027 r. jest finansowany z następujących źródeł, obliczanych z roku na rok:

- 1. Składki z budżetów krajowych** (64 % na 2025 r.) w zależności od poziomu dochodu narodowego państw członkowskich (DNB). Stanowią one największe źródło dochodów dla budżetu UE i zapewniają, że zawsze jest wystarczająco dużo dochodów, aby pokryć wszystkie uzgodnione wydatki, a budżet UE jest zawsze zrównoważony.
- 2. Cła** (14 % w 2025 r.) stosowane w odniesieniu do towarów przywożonych do UE z krajów spoza UE.
- 3. Podatek od wartości dodanej (VAT)** – wkład z budżetów krajowych (16 % w 2025).
- 4. Odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych** (5 % w 2025 r.): Wkład państw członkowskich oparty na ilości odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych nie pochodzących z recyklingu w każdym państwie członkowskim.
- 5. Inne dochody**, takie jak składki z krajów spoza UE i grzywny dla przedsiębiorstw za zachowania antykonkurencyjne.

Ponadto na mocy [traktatów UE](#) Komisja Europejska jest uprawniona do zaciągania pożyczek z międzynarodowych rynków kapitałowych w imieniu UE. Od 2021 r. Komisja [zbiera fundusze na rynkach kapitałowych](#) na finansowanie planu naprawy po COVID, NextGenerationEU, oprócz pożyczek na inne priorytety, takie jak wspieranie Ukrainy.

Aby pomóc w spłacie pożyczek na dotacje w ramach NextGenerationEU, Komisja zaproponowała [trzy](#) dodatkowe nowe źródła dochodów:

- Część przychodów z **unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji**, będącego ogólnounijnym systemem, który ustanawia limit emisji gazów cieplarnianych z energochłonnych gałęzi przemysłu, umożliwiając przedsiębiorstwom kupowanie i sprzedawanie uprawnień do emisji w celu zachęcenia do redukcji emisji.
- **Mechanizm dostosowania granic emisji dwutlenku węgla (CBAM)**, który nakłada cenę węgla na towary importowane do UE w celu zapewnienia, że zagraniczni producenci spełniają te same normy klimatyczne, co przemysł unijny; oraz
- Ograniczony tymczasowy wkład każdego państwa członkowskiego w oparciu o poziom **zysków spółki**.

JAK JEST NEGOCJOWANY I ZATWIERDZANY BUDŻET UE?

Chociaż nie będzie to przedmiotem dyskusji Panelu, ważne jest, aby zapoznać się z procesem, w ramach którego uzgadnia się budżet UE.

Długoterminowy budżet UE jest negocjowany i przyjmowany między Parlamentem Europejskim a Radą UE na podstawie wniosków Komisji Europejskiej. Rada UE składa się z przedstawicieli rządów krajowych państw członkowskich, podczas gdy Parlament Europejski jest wybierany przez obywateli europejskich. Proces decyzyjny można podzielić na trzy fazy:

FAZA 1: PRZEDSTAWIENIE DŁUGOTERMINOWEGO BUDŻETU UE

Negocjacje w sprawie długoterminowego budżetu UE rozpoczynają się na wiele lat przed jego przyjęciem. Komisja rozpoczyna ten proces, przedstawiając wnioski. W celu opracowania tych wniosków Komisja prowadzi szeroko zakrojone konsultacje z instytucjami, zainteresowanymi stronami i obywatelami. Jest to etap, na którym odbywa się ten Panel: Twoje zalecenia będą stanowić wkład w przygotowanie tych wniosków.

FAZA 2: NEGOCJOWANIE DŁUGOTERMINOWEGO BUDŻETU UE

Rada UE, składająca się ze wszystkich państw członkowskich, przygotowuje swoje stanowisko w oparciu o propozycje Komisji. Parlament Europejski przyjmuje również swoje stanowisko w sprawie wniosków. Gdy wszystkie strony ustalą swoje stanowiska, rozpoczynają się negocjacje między Parlamentem a Radą, mające na celu osiągnięcie wspólnego porozumienia.

FAZA 3: PRZYJĘCIE DŁUGOTERMINOWEGO BUDŻETU UE

UPo osiągnięciu porozumienia długoterminowy budżet UE jest przyjmowany w ramach „specjalnej procedury ustawodawczej”. Rada UE musi jednomyślnie zgodzić się na różne elementy. Następnie Parlament Europejski musi wyrazić zgodę.

W razie potrzeby długoterminowy budżet UE może zostać zmieniony w trakcie jego trwania, jeśli pojawią się nowe bezprecedensowe i nieoczekiwane wyzwania. Stało się to w lutym 2024 r., kiedy to zmieniono budżet UE na finansowanie priorytetów, takich jak wsparcie dla Ukrainy, technologie strategiczne i migracja.

JAK JEST WDRAŻANY BUDŻET UE?

Finansowanie UE może być zarządzane bezpośrednio przez Komisję (zarządzanie bezpośrednie), wspólnie przez Komisję i państwa członkowskie (zarządzanie dzielone) lub przez partnerów wykonawczych, takich jak Europejski Bank Inwestycyjny (zarządzanie pośrednie). Tryb zarządzania określa procedurę finansowania wniosków i sposób ich oceny.

Choć UE zapewnia finansowanie konkretnego programu lub projektu lub uczestniczy w projekcie poprzez zapewnienie gwarancji, nie zawsze jest bezpośrednio zaangażowana w bieżące zarządzanie. Podczas gdy państwa członkowskie są odpowiedzialne za wykonanie większości budżetu UE, to Komisja ponosi ostateczną odpowiedzialność za jego realizację.

Komisja zobowiązuje się do ochrony pieniędzy podatników i zapewnienia, aby każde euro z budżetu UE było wydawane w sposób przejrzysty i prawidłowy. Komisja ściśle współpracuje z władzami państw członkowskich oraz z innymi instytucjami UE w tym celu.

